

LEPOZNANSKI LIST.

Cestopis.

(Dalje.)

Potem so nastopile križanske vojske (od leta 1096—1292), ktere so Evropo jednostranske rimske ali latinske izobraženosti obvarovale. Po križanskih vojskah so se iztočne véde, iztočni nagledi, iztočni življi u zapad presadili i s totimi premešali.

Ruska teh znamenitih dobičkov, kakor germanska ljudstva, ni imela. Slovanski narod, ki se je v sadajni Ruski naselil, ni naišel nikakšno ga ljudstva in omiko si pridobiti zamogel. Tim več naišel je le slabe ostanke čudskih ljudstev, ki so v duhovnih darovih in omiki bila še daleč za unimi. Kerščanstvo je dobila Ruska od iztočne cerkve o času, ko je ta, ako ne popolnoma ločena od zahodne, saj v neprijateljstvu z njo živela. Ruska se je tedaj od ostale Evrope oddaljila še bolj ko gerčko cesarstvo, kteromu je iz političkih obzirov latinskoga zahoda tako treba bilo, da si gerčki cesarji niso upali še s papežem prijateljstva popolnoma podreti. Ruska bila je naproti gerčkomu cesarstvu bolj sovražna kot prijateljska. Bila je samo v zvezi s carigradskim patriarhom, ki je Rusko na Carigrad vezal; ali ta vez bila je kam rahleja, slabeja, ko zveza germansko-rimskih ljudstev z Rimom. Zraven toga je u tem obziru še to neizmerno važno, Ruske ni gerčkoga temoč slovenski jezik za svoje bogočastje izvolila. Torej ruskej duhovščini ni potrebsčina ukazala, gerčkoga jezika se naučiti. Akoravno ne gerčka cerkvena kniževnost, je vendar klasičko starogerčko slov-

stvo Ruski zveksine tuje ostalo. Bil je sicer staroslovenski jezik lep, bogat, omikaven, — od Cirila i Metuda izvrstno poslovenjeni deli sv. pisma še zdaj to svedočijo. Še sdaj se iz staroslovensčine jemljejo besede, premene, izrazi za višje pesništvo! Vender ni imel nobedne kniževnosti, ni tedaj mogel za podlogo izobraževanja biti. Celu neravno tedej je, da Ruska ni mogla z ostalo Evropo vred na jednaki stopnji napredovati v duhovskem i deržavnem razvijanju. Vender tudi takrat ni popolnoma brez vse dotike ostala. Že od 10. do 13. veka naidemo sled omike in narodnoga slovstva kakor v ostali Evropi; v tem obziru Ruska ni daleč zaostala za ostalimi krajinami ktere so kerščanstvo z njoj vred sovremeno prejele, p. Skandinavia. Letopisi ekestora menihva v Pečijerskem samostanu v Kievi konec 11. veka nam kažejo takratno izobraženost jezika, cerkvene, družbinske razmere, stopnja omike, ki se poljske, česke, švedske i danske ne ustraši! —

Na tej stopnji pa je Ruska takrat tudi obstala! Od iztoka napred od Polovcev hudo stiskavne, se ni mogla — čeravno od papeža i carigradskiga cesara opominjana — križanskih vojsk udeliti, ktere so za nerodno omiko tako važne bile. Kmalu potem so Mongoli, Tatar i Rusko poglavili i podjarmili, pa tudi teiste lepe cime narodnoga izobraževanje zaostalo, alj za politički stan Ruske je važne i dobrotne nasledke imelo. Na zvunaj se mnoge dele razkomandana, znotrama po samostalni moči plemenstva i mest političko oslABLJENA je Ruska vso edinost zgubila, je tudi brez dolgoga opora po nekterih kervavih bitvah premagavcam u

pest padla. Mongoli se v Ruskoj niso naselili. Akoravno je Kan zlate čete na južni Volgi u mestu Saraj svoj stalni sedež imel, njegovo ljudstvo je vender vedno kočevalo nomadiziralo Pustil je Ruse u njihovi ustavi, tirjal je le dačo i namet op njih.“ —

(Dalje sledi.)

Slovstvo in umetnost.

* Od našega rajnega Stanka Vraza so sledeča dela tiskom na svitlo prišla: „Narodne pesni ilirske,“ razdio I. Zagreb 1839. „Djulabije, ljubezne ponude i. t. d.“ Zagreb 1840. „Guste i Tambura, različite pesni;“ zlatni Prag 1845. Literarna pozaostalost Vrazova je res bogata i znamenita. Da bi le od dobrih rok pršla, i se hitro tiskom izdala! Med rečmi, ki jih je St. V. zapustil, se menda znajde drugi i tretji razdel izvrstne i velikovredne sbirke narodnih pesni ilirskih. Znamenito knjižico svojo je Stanko Vraz sporočil Zagrebskemu museumu.

* Gosp. Matija Majar je svojo slovnico prenarobil za ljudske šole, in je misli visokimu ministerstvu predložiti, da naj jo poterd i za slovenske ljudske šole. Se ve, de ja sostavljena u duhu složnem in uzajemnem. Boljši in potrebam Jugoslavjanov primernejše slovnice bode težko kdo napravil. Tudi knjižico: „Zeleznica iz ilirskoga narečja u rusko“ je Majar ravna dokončal. Ravno o pravem času pride ta knjižica, — ona bode k slovanskej slogi in k približovanju slavjanskih narečjah mnogo pripomogla.

Odgovorni vrednik: *Dragotin Melcer.* — Založnik in tiskar *Jožef Blaznik.*

Vradni list št. 49.

Št. 6379. **Oznanilo** (136.) c 3

Z oziram in kakor pristavk tukajšnjiga oznanila od 14. maja t. l. št. 3960 se s tem naznani, da se je za zamenjavo listkov deržavnega zaklada tudi c. k. denarnica v Novemestu odločila, tedaj se bodo tudi pri imenovan i denarnici listki deržavnega zaklada od 1. januarja 1851 po 50 gold. 10 gold. in 5 gold. na poti zamenjave za tripercentne denarnične navkaze, listke deržavnega zaklada ali banknote dajali.

Od c. k. davknega vodstva za krajnsko kronovino.

Ljubljana 26. julija 1851.

Št. 2153. **Oznanilo** (137.) 3

S 1. avgustom t. l. se bo doba prihoda in odhoda potovske pošte med Vidrio in Verhniko promenula, in sicer takole:

Od imenovane dobe se bo namreč pešni pot vsak dan ob 1 popoldne iz Vidrie podal, ob sedmih na večer na Verhniko prišel, tod prenočil, in drugo jutro se ob šestih v Vidrio vernul in tod ob dvanajstih dospel.

C. k. pošno vodstvo

Ljubljana 23. julija 1851.

Schütz, s. r.

Št. 6063. **Proglas.** (138.) c 3

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice s tem vse tiste pozove, ki imajo na zapustnini 5. februarja t. l. v zgornjem Kašlju št. 45 umerlega posestnika Jurja Zidana, po domače Podgorca kakor posojivci kaj tirjati, ali če so mu kaj dolžni, se 29. augusta t. l. dopoldne ob devetih pri tukajšnji vradni oglasiti, ko bo dan derzan, ker si bo tisti, ki ne pride moral sam sebi škodljive nasledke § 814 deržavlanskega zakonika pripisati.

Ljubljana 25. junija 1851.

Heinricher s. r.

okrajni sodnik

Št. 4099. **Proglas.** (139.) c 2

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice naznani neznanim dedičem in pravnim naslednikom Matevža Waherja:

Da je zoper nje Valentin Koder iz Vižmarjev tožbo na posest in spoznanje vlastnine, v gruntnih bukvah nekdanje grajšine Jable pod redno št. III v Vižmarjih ležečega pol zemljiša vložil, in da se je v tej zadevi za kuratorja zatozenih dr. Oviač postavil, dan

te pravne obravnave se je odločil na 15. oktobra t. l. zjutraj ob devetih pri tukajšnji vradni.

Zatoženi naj tedaj k imenovani obravnavi ali sami pridejo in svojo pravico skažejo, ali naj pa opolnomočnega k njej pošlejo ali pa postavljenemu kuratorju pripomočke na roko dajo, ker se bo sicer ta pravna reč s tem po obstoječih postavah izpeljala.

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice.

Ljubljana 14. maja 1851.

Heinricher s. r.

okrajni sodnik.

Št. 4962. **Proglas.** (140.) c 2

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice naznani neznanimu Matiju Vresicu in njegovim neznanim dedičem:

Da je zoper nje Stefan Dominik iz Razdertega tožbo 27. maja 1851 št. 4962 na posest na Verhu pod vpisno št. 7 ležečega v gruntnih bukvah ribniške farne gosposke pod urb. 4 postavljenega četert zemljiša tožbo vložil, in da se je dan ustmine obravnave na 16. oktobra t. l. zjutraj ob devetih odločil.

Ker je neznano, kje da se derže, se jim je za kuratorja gospod dr. Napret odločil. Oni se tedaj opomnijo, da naj o pravem času ali sami pridejo, ali pa svojemu zastopniku pravne pripomočke na roko dajo, ali pa družega zastopnika temu sodništvu naznanijo, ker bi si morali sicer sami sebi nasledke zamuje pripisati.

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice.

Ljubljana 27. maja 1851.

C. k. okrajni sodnik

Heinricher s. r.

Št. 4963. **Proglas.** (141.) c 1

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice naznani neznanemu Matiju Verzicu in njegovim neznanim dedičem:

Da je zoper nje Stefan Dominik iz Razdertega tožbo 27. maja 1851 št. 4963 na posest v gruntnih bukvah magistratnega Kozarjevega posestva pod rekt. št. 296 zapisanega gojzda Kurnik vložil, in dan ustmine obravnave se je o tej zadevi na 16. oktobra t. l. dopoldne ob devetih odločil. Ker ni znano, kje da se derže, se jim je za kuratorja dr. Napret postavil. Oni se tedaj opomnijo, da naj o pravem času ali sami pridejo ali svoje pravne pripomočke svojemu zastopniku na roko dajo, ali pa družega zastopnika temu sodniš-

tvu naznanijo, ker bi sicer nasledke zamuje sami terpeti imeli.

C. k. okrajni sodništvo ljubljanske okolice.

Ljubljana 27. maja 1851.

Heinricher s. r.

okrajni sodnik.

Št. 1966. **Proglas** (142) c 1

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice naznani neznanu Mariji Gorsič in nje neznanim dedičem:

Da je zoper nje Jožef Bradač iz Ponove vasi tožbo 27. maja 1851 št. 4966 glede vgasnenja na njegovem v gruntnih bukvah grajšine Cobelsberg pod rekt. št. 408 zapisanega, v Ponovi vasi pod vpisno št. 19 ležečega zemljiša z ženitno pogodbo od 21. januarja 1811 v prid Marie Gorsičeve dolžne ženitne tirjave per 200 gold. kakor tudi pravice preživljenja vložil, in dan ustmine obravnave se je odločil na 16. oktobra t. l. zjutraj ob devetih.

Ker ni znano, kje da se zatoženi derže, jim je bil za kuratorja postavljen gospod dr. Rudolf, s kterim se bo ta pravna zadeva po sodniškem redu obravnala.

Oni se tedaj opomnijo, da naj ali sami o pravem času pridejo, ali zastopniku pripomočke na roko dajo ali pa družega zastopnika temu sodništvu naznanijo, ker se bodo sicer sami nasledke zamuje pripisati morali.

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice.

Ljubljana 28. maja 1851.

C. k. okrajni sodnik.

Heinricher s. r.

Št. 5350. **Proglas.** (143.) c 3

v poklic zapustninskih posojivcev.

Pri c. k. okrajnem sodništvu ljubljanske okolice imajo vsi tisti, ki imajo na zapustnini 27. februarja 1851 umerlega posestnika tretjine zemljiša Jurja Seliškarja iz Lukovic št. 6 kakor posojivci kaj tirjati, da to naznanijo in dokažejo, 4. augusta zjutraj ob devetih priti, ali od tega časa pismeno naznani, ker bi sicer ti posojivci, ako po zadostenih tirjatvah nič več premoženja ne ostane, svoje pravice zgubili, ako jim kaka zastava ne gre.

Ljubljana 18. junija 1851.

C. k. okrajni sodnik

Heinricher s. r.